

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 grudnia 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż (spr.) SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **12 grudnia 2012 r.**

na rozprawie

sprawyz wniosku **W. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **31 maja 2012 r.** sygn. akt **IV U 1422/10**

oddala apelację

Sygn. akt III AUa 927/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 22.06.2010 r. odmówił wnioskodawcy W. K. prawa do emerytury, gdyż nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, iż nie uwzględniono wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1.04.1979 r. do 28.02.1993 r., od 1.04.1993 r. do 13.03.1994 r. oraz od 10.02.1995 r. do 31.12.1998 r. gdyż w przedłożonym świadectwie pracy w warunkach szczególnych wystawionym przez (...) S.A. brak powołania przepisów resortowych.

W odwołaniu od powyższej decyzji W. K. wniósł o jej zmianę podnosząc, że zaskarżona decyzja jest krzywdząca gdyż przez 20 lat wykonywał pracę w szczególnych warunkach oraz, że dysponuje tylko takim świadectwem pracy jakie wydał mu pracodawca.

Pełnomocnik wnioskodawcy w piśmie z dnia 3.03.2011 r. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie W. K. prawa do emerytury oraz o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadka T. D.

i T. B. na okoliczność potwierdzenia charakteru pracy wnioskodawcy w akumulatorowni i kanałach remontowych tj. pracy wskazanej w pkt 13 i 16 wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego ...

Zarzucił również, że organ rentowy niezasadnie zakwestionował przedłożone przez wnioskodawcę świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 03.07.2001 r. bowiem dokument ten posiada wszystkie formalne elementy.

Organ rentowy w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie z tych samych przyczyn, które stanowiły podstawę wydania zaskarżonej decyzji oraz podniósł, że stanowisko elektromechanika wskazane w świadectwie pracy w szczególnych warunkach nie zostało ujęte w wykazie stanowisk pracy w szczególnych warunkach,

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 31 maja 2012 r. oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Rozpoznając odwołanie Sąd ustalił, że W. K. ur. (...) w dniu 27.04.2010 r. złożył do ZUS wnioski o przyznanie prawa do emerytury. W dacie złożenia wniosku o przyznanie emerytury nie pozostawał w zatrudnieniu i nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Sąd ustalił, że wnioskodawca posiada udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 30 lat 2 miesięcy oraz staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 2 lat 5 miesięcy i 7 dni tj. okres zatrudnienia w (...).

Dalej Sąd ustalił na podstawie zeznań świadków, że w spornych okresach zatrudnienia w (...) S.A. w R. pracował w dziale mechaników jako mechanik akumulatorzysta. Do jego obowiązków należało formowanie akumulatorów tj. zalewanie roztworem kwasu, ich naprawa, ładowanie i uzupełnianie elektrolitem. Obowiązki te wykonywał w oddzielnym pomieszczeniu tzw. akumulatorowni. Wnioskodawca wykonywał również pracę w kanałach remontowych, gdy musiał wyciągnąć lub założyć akumulator.

Pomagał również mechanikowi przy naprawach samochodów ciężkich w kanałach remontowych.

Sąd Okręgowy dopuścił również dowód z opinii biegłego w zakresie organizacji i zarządzania przemysłem, który w wydanej opinii stwierdził, że w spornym okresie wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. Bazie Sprzętowo Transportowym, następnie

w firmie (...) S.A., gdzie również świadczył pracę w warsztacie sprzętowo – transportowym. Wnioskodawca podjął pracę w oparciu o umowę

z dnia 1.04.1979 r. na stanowisku mechanik maszyn budowlanych, następnie

w zmianie angażu z dnia 19.09.1980 r. zajmował stanowisko „elektromechanik”. Na przestrzeni lat 1980 – 1983, 1985 – 1986 w zmianach angażu wskazane jest stanowisko pracy wnioskodawcy jako elektryk oraz inne stanowiska pracy tj. elektromonter, elektromechanik sprzętowo – transportowy czy mechanik - elektryk samochodowy.

Biegły w wydanej opinii zakwestionował zeznania świadków aby wnioskodawca wykonując pracę przy demontowaniu akumulatorów wykonywał je w kanale remontowym, a to z przyczyn technicznych, gdyż brak jest możliwości demontowania akumulatora, jego naprawy, obsługi gdy pracownik przebywa w kanale naprawczym.

Zaopiniował, że wnioskodawca był zatrudniony w warsztacie naprawczym jako elektromechanik, stąd zakres jego pracy był bardzo różnorodny, tak samo miejsce świadczenia pracy mogło być w danym dniu, wręcz w danej godzinie różne. Wskazał, że praca wnioskodawcy odbywała się:

- w warsztacie naprawczym na stanowiskach kanałowych, czy bez kanałowych, z tym, że wnioskodawca w kanale wykonywał prace sporadycznie,
- na placu przed warsztatem, czy garażach, wiatkach itp.,
- w terenie – na budowie w związku z usuwaniem awarii sprzętu,
- w pomieszczeniu akumulatorowni z tym, że w ocenie biegłego praca wnioskodawcy w powyższym zakresie sprowadzała się do dostarczenia akumulatora ewentualnie do jego podpięcia i pobrania po naładowaniu.

Przedstawiona specyfikacja pracy wnioskodawcy daje w ocenie biegłego podstawę do przyjęcia, że praca elektryka – konserwatora urządzeń elektrycznych

i instalacji nie jest pracą w szczególnych warunkach, również prace konserwacyjne urządzeń dźwigowych nie są pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Również pracę wnioskodawcy świadczoną w obszarze prac elektromechanika nie można uznać jako pracy w szczególnych warunkach ze względu na znacznie szerszy zakres obowiązków, a poza tym nie była świadczona wyłącznie w kanale naprawczym ze względu na różnorodność prowadzonych napraw, jak i miejsce świadczenia tych napraw.

Reasumując biegły zaopiniował, że W. K. w okresie zatrudnienia na stanowiskach elektryk, elektromechanik w okresach od 01.04.1979 r. do 28.02.1993 r., 01.04.1993 r. do 13.03.1994 r. i od 10.02.1995 r. do 30.11.2000 r. nie pracował w pełnym wymiarze godzin, każdego dnia na stanowiskach pracy zaliczanych jako praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Na rozprawie w dniu 31.05.2012 r. biegły w pełni podtrzymał opinię sporządzoną w dniu 21.03.2012 r. Wskazał, że wnioskodawca świadczył różne rodzaje prac i nie wykonywał swojej pracy wyłącznie w akumulatorowni i w kanałach naprawczych, a obejmowała również prace przy instalacjach i urządzeniach niskiego napięcia, obejmowała prace elektryka samochodowego wykonywane poza kanałem naprawczym oraz wyjazdy w ramach naprawy sprzętu pracującego na budowach.

Sąd nie uznał za wiarygodne zeznania świadków, że w spornych okresach wykonywał pracę w szczególnych warunkach, a to z uwagi na wyczerpującą opinię biegłego, który wykazał, że praca wnioskodawcy nie była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach.

Powyższą opinię biegłego Sąd uznał za wiarygodną i w związku z tym nie zaliczył wnioskodawcy spornego okresu zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia wskazał art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 31 maja 2012 roku pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżył apelacją zarzucając temu wyrokowi naruszenie:

1/ art. 278 § 1 kpc z uwagi na powołanie w charakterze biegłego specjalisty ds. organizacji i zarządzania przemysłem, który nie potrafił wskazać na czym polegała praca wnioskodawcy w akumulatorowni, a który w swojej opinii dokonywał oceny prawnej dokumentów złożonych do akt sprawy, kwestionując je na niekorzyść wnioskodawcy albo

interpretując inne w sposób oderwany od treści dokumentu (świadczenia pracy i świadectwo pracy w szczególnych warunkach),

2/ art. 244 § 1 kpc w zw. z art. 328 § 2 kpc poprzez nieuwzględnienie świadectwa pracy z dnia 03.07.2001 r. w którym pracodawca potwierdza wykonywanie przez powoda pracy w szczególnych warunkach

i wniósł o:

zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie w całości decyzji ZUS Oddziału w R. z dnia 22 czerwca 2010 r. oraz przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od daty złożenia wniosku emerytalnego

ewentualnie o:

uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji

oraz o:

zasądzenie na rzecz powoda kosztów zastępstwa postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji apelujący zarzucił, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach wykazaną świadectwem pracy z dnia 3.07.2001 r. w którym pracodawca potwierdził wykonywanie pracy w szczególnych warunkach i wskazał na brak podstaw do podważenia tego świadectwa opinią biegłego w której biegły w sposób nieuprawniony kwestionował zeznania świadków.

Według apelującego zeznania świadków jednoznacznie wskazują na rodzaj wykonywanej przez wnioskodawcę pracy czy to w kanale remontowym, akumulatorowni, na budowach w terenie i wszystkie te prace objęte są wykazami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Powyższe uzasadnia wnioski apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Wbrew zarzutom apelacji zaskarżony wyrok jest trafny i odpowiada prawu.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnień W. K. do emerytury w obniżonym wieku a to w związku z zatrudnieniem w szczególnych warunkach na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227).

Przypomnieć wypadnie, iż prawo do emerytury, zgodnie z powołaną podstawą prawną, przysługuje ubezpieczonemu – mężczyźnie urodzonemu po dniu

31 grudnia 1948 r. po ukończeniu 60 lat, o ile przed dniem 1 stycznia 1999 r. spełnia warunki stażowe – a to wykaże łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący co najmniej 25 lat w tym 15 lat wykonywania stale i w pełnym wymiarze pracy w warunkach szczególnych oraz który nie przystąpił do OFE i rozwiązał stosunek pracy (por. uchwałę SN z dnia 8 lutego 2007 r. II UZP 14/06).

Bezspornym w sprawie było, iż W. K. ukończył 60 lat, legitymuje się ponad 25-letnim stażem ubezpieczenia, a także spełnił warunek rozwiązania stosunku pracy.

Spornym natomiast pozostawało, czy będąc zatrudniony w okresie od 10.04.1979 r. do dnia 28.02.1993 r. oraz od 1.04.1993 r. do 13.03.1994 r. i od 10.02.1995 r. do 1.01.1999 r. jak wykazano to w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 3.07.2001 r. przez (...) S.A. w R., wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę wykazaną w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.)

Sąd Okręgowy na podstawie zeznań świadków, dowodów z dokumentów tj. akt osobowych, biegłego z zakresu organizacji i zarządzania przemysłem i bhp ustalił, że wnioskodawca w spornym okresie nie pracował w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Nieuzasadniony jest zarzut wnioskodawcy zawarty w apelacji odnośnie braku podstaw do zakwestionowania świadectwa pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach, gdyż świadectwo to jak każdy dokument nieurzędowy w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 kpc podlega kontroli zarówno co do prawidłowości wskazanych w nim faktów jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Z tego też względu sąd ubezpieczeń społecznych jest wbrew twierdzeniom wnioskodawcy uprawniony, a nawet zobowiązany do badania przedstawionego świadectwa pracy w warunkach szczególnych pod kątem spełniania powyższych kryteriów.

Świadectwo pracy w warunkach szczególnych wystawione przez (...) S.A. wskazuje, że w spornym okresie wnioskodawca pracował jako elektromechanik – prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych wymienione w wykazie A dział XIV poz. 16 rozporządzenia.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stwierdza zakład na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Z opinii biegłego wynika, że praca wnioskodawcy nie była kwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach przez służby pracownicze i kierownictwo zakładu w latach tworzenia dokumentacji, czyli w latach 1979 – 1998 z uwagi na brak w tym zakresie zapisów w dokumentacji pracowniczej.

Zarządzenie Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. (Dz. U. Nr 3, poz. 68) w dziale XIV poz. 16 przy pracach w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych jako stanowisko pracy wskazywało stanowisko mechanika w kanałach remontowych.

Tymczasem w świadectwie pracy w warunkach szczególnych wykazano, że wnioskodawca wykonywał jako elektromechanik – pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Według biegłego sądowego praca elektromechanika pracującego na warsztacie naprawczym przy usuwaniu awarii sprzętu i środków transportowych nie wymaga stałego używania kanałów i twierdzenie, że praca ta jest świadczona wyłącznie w kanale jest nieuprawnione (opinia k. 63).

Zauważyć też należy, że potwierdzenie stałej pracy wnioskodawcy w zawodzie elektromechanika w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych wynika z zaświadczenia kierownika zespołu ds. zaopatrzenia transportu F. G. z dnia 30.12.2000 r. oraz zaświadczenia świadków J. M. i S. T. z dnia 15.06.2001 r., które znajdują się w aktach osobowych wnioskodawcy i niewątpliwie stanowiły podstawę do wydania świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu Apelacyjnego oświadczenia te pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadków, którzy z wyjątkiem świadka T. D. i T. B. potwierdzili w swych zeznaniach wykonywanie przez wnioskodawcę pracy wyłącznie w akumulatorowni, czy też niektórzy (św. E. Ł., J. B.) jeszcze zakładanie i nieraz wyciąganie akumulatorów w kanale.

Za sprzecznością tą przemawiają zeznania świadka J. M., który w oświadczeniu z dnia 15.06.2011 r. potwierdził wykonywanie przez wnioskodawcę pracy na stanowisku elektromechanika samochodowego, stałych prac remontowych instalacji elektrycznej samochodów oraz ciężkiego sprzętu budowlanego, które były wykonywane w kanałach warsztatowych, a w postępowaniu przed Sądem I instancji zeznał, że wnioskodawca pracował w akumulatorowni i „przez cały czas pracował w odzieży ochronnej kwasoodpornej”.

Zatem wnioskodawca nie mógł stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywać pracy elektromechanika w kanałach przy remoncie instalacji elektrycznych i równocześnie pracować w akumulatorowni.

Sprzeczności te wskazują na brak wiarygodności wystawionego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, które wskazywało w spornym okresie tylko pracę wnioskodawcy w kanałach przy naprawie pojazdów mechanicznych i podważają wiarygodność zeznań świadków.

Stwierdzić też należy, że świadectwo to pozostaje w sprzeczności z zeznaniami samego wnioskodawcy złożonymi w postępowaniu przed Sądem I instancji, w których wskazuje na pracę w akumulatorowni i montowanie akumulatorów w kanałach.

Tymczasem praca wnioskodawcy w akumulatorowni jako praca w szczególnych warunkach nie została wykazana przez zakład pracy.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd I instancji nie naruszył art. 278 § 1 kpc powołując dowód z opinii biegłego z zakresu organizacji przemysłu i bhp i należycie go ocenił zgodnie z art. 233 § 1 kpc.

Biegły ze względu na swą wiedzę fachową miał prawo zakwestionować zeznania świadków w tej części, że zakładanie akumulatorów odbywało się w kanałach skoro z przyczyn technicznych nie było to możliwe i potwierdza to dołączony do opinii materiał fotograficzny.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu I instancji dokonane na podstawie opinii biegłego, że wnioskodawca nie wykonywał swej pracy wyłącznie w akumulatorowni i kanałach naprawczych a obejmowała również prace przy instalacjach i urządzeniach niskiego napięcia i obejmowała pracę elektryka samochodowego wykonywaną poza kanałami naprawczymi i wyjazdy w ramach naprawy sprzętu spawającego na budowach.

Biegły był bowiem odpowiednim specjalistą co do zakresu wykonywanych przez wnioskodawcę prac i w wydanej opinii uwzględnił całość materiału dowodowego sprawy i dokonał analizy akt osobowych wnioskodawcy, brał pod uwagę specyfikę zatrudnienia wnioskodawcy w zakładzie naprawczym.

Z opinii biegłego wynika, że do zadań wnioskodawcy należało szereg czynności nie zaliczanych do prac w warunkach szczególnych.

W tej sytuacji należało w postępowaniu odwoławczym w zupełności podzielić ustalenia Sądu Okręgowego w Rzeszowie, że wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a zatem nie spełnia wszystkich warunków do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku zgodnie z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z podanych wyżej przyczyn brak jest podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia apelacji wnioskodawcy, która podlega oddaleniu zgodnie z art. 385 kpc.

(...)

(...)

(...)